

Duurzaam Beleggen voor Particulieren bij Banken

Trends & ontwikkelingen in duurzaam beleggen

Auteur:
Florine Kits van Heijningen | Co-auteur **Olivier Hofman**

Voor meer informatie, neem contact op met: Olivier Hofman | Manager PR & Communicatie
 Olivier.hofman@vbdo.nl | +31 (0) 30 234 00 31

Uitgegeven door: de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling

Mogelijk gemaakt door ABN AMRO Bank | Triodos Bank | Vereniging van Beleggers
 voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO)

Utrecht, Nederland
 April 2025

Deze VBDO-publicatie is auteursrechtelijk beschermd. Niets uit deze publicatie mag worden gereproduceerd, verspreid of overgedragen in welke vorm of op welke wijze dan ook, inclusief het kopiëren en/of publiceren van (delen van) deze publicatie, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de VBDO.
 Als u VBDO om toestemming wilt vragen, kunt u een e-mail sturen naar: info@vbdo.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Duurzaam beleggen: de basis	7
1.1 Gradaties in duurzaam beleggen	7
Verantwoord beleggen	7
Duurzaam beleggen	7
Impact beleggen	7
1.2 Beleggingsinstrumenten, producten & ESG	7
Instrumenten en producten	7
Aandelen en ESG	7
Aandelenfondsen, ETF's	8
Duurzame obligaties	9
Alternatieve beleggingen	9
Duurzaam beleggen bij een bank of andere grote belegger	9
2. Duurzaam beleggen: feiten en cijfers	10
3. Relevante weten regelgeving	12
3.1 EU Taxonomie	12
3.2 Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)	12
Ontwikkeling van de SFDR	12
Artikel 6, 8 en 9	12
Geen label maar startpunt	13
3.3 Markets in Financial Instruments Directive II (MiFID II)	13
3.4 Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)	14
Dubbele materialiteit	14
Betrouwbaarheid en vindbaarheid	14
4. Ontwikkelingen en trends duurzaam sparen & beleggen	15
Interview met Vincent Triesschijn, ABN AMRO	16
Interview met Hadewych Kuiper, Triodos Bank	20
5. Overzicht duurzame fondsen	24

Hoe kunt u als particuliere belegger écht impact maken? Hoe kunt u met beleggingen bijdragen aan thema's zoals biodiversiteit en mensenrechten? Deze vragen zijn voorgelegd aan experts om particuliere beleggers verder op weg te helpen.

In deze periodieke studie naar duurzaam beleggen door particulieren via banken, onderzoekt en brengt de Vereniging van Beleggers door Duurzame Ontwikkelingen (VBDO) de trends binnen de markt in kaart.

In deze 19e editie wordt ingegaan op de impact van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), de Europese wetgeving die als doel heeft geldstromen te sturen naar duurzame activiteiten. In hoeverre begrijpen particuliere beleggers de SFDR en hoe ondersteunen banken hen daarbij? Aangezien de SFDR nu ruim vier jaar van kracht is, biedt deze editie ook ruimte voor kritische reflectie op de richtlijn en mogelijke verbeterpunten.

Deze studie geeft eerst een helder overzicht van duurzaam beleggen, de instrumenten die hierbij horen en de laatste ontwikkelingen op dit vlak. Daarna zal worden ingegaan op de laatste ontwikkelingen vanuit Europa op het gebied van duurzaam beleggen.

Maar deze editie gaat verder; hoe kunt u als particuliere belegger écht impact maken? Hoe kunt u met beleggingen bijdragen aan thema's zoals biodiversiteit en mensenrechten? Deze vragen zijn voorgelegd aan experts om particuliere beleggers verder op weg te helpen. In deze interviews wordt ook een licht gescheen op de huidige trends en ontwikkelingen op het gebied van duurzaam beleggen.

Met deze inzichten en praktijkvoorbeelden biedt deze gids handvatten om als particuliere belegger bewuste keuzes te maken en financiële middelen te richten op positieve verandering. Of het nu gaat om het bevorderen van biodiversiteit, het verbeteren van mensenrechten of het sturen van kapitaal naar duurzame activiteiten – uw beleggingen kunnen bijdragen aan een duurzamere toekomst.

Angélique Laskewitz
Directeur VBDO

1. Duurzaam beleggen: de basis

Bij klassiek of traditioneel beleggen wordt er geen rekening gehouden met duurzame factoren of impact en is het enige uitgangspunt het behalen van een zo hoog mogelijk rendement. Een alternatief voor traditioneel beleggen, is duurzaam beleggen. Duurzaam beleggen houdt in dat u bij uw investeringen niet alleen kijkt naar financieel rendement, maar ook naar de impact op mens, milieu en verantwoord ondernemingsbeleid van de bedrijven waarin u investeert.

1.1 GRADATIES IN DUURZAAM BELEGGEN

Breed gezien kennen we de volgende vormen of gradaties van duurzaam beleggen:

VERANTWOORD BELEGGEN

Duurzaam beleggen is ook wel bekend onder de namen verantwoord beleggen of impact beleggen. Er zijn echter verschillen. Bij verantwoord beleggen wordt met name gekeken naar waar men niet in wil beleggen, bijvoorbeeld door het uitsluiten van bepaalde bedrijven, sectoren of landen. Verder wordt er, net als bij traditioneel beleggen, met name gekeken naar het behaalde rendement.

DUURZAAM BELEGGEN

Bij duurzaam beleggen wordt gekeken naar de minst belastende of maatschappelijk risicovolle investeringen. Bijvoorbeeld in hoeverre een nieuwe fabriek circulair is gebouwd uit duurzame materialen, wel of niet gebruik maakt van groen stroom of in een risicogebied staat voor bosbranden of overstromingen.

IMPACT BELEGGEN

Bij impact beleggen gaat men nog een stap verder en moet er ook sprake zijn van een positieve impact op mens of milieu. Het verschil met filantropie is dat succesvolle impact ondernemingen naast deze positieve, bijdragen op hun omgeving ook een financieel gezond verdienmodel hebben. Voorbeelden van impact bedrijven zijn bijvoorbeeld ondernemingen die voedselverspilling tegengaan, sociale cohesie bevorderen of CO2 uit de atmosfeer halen.

Voor lezersgemak gebruiken we in deze gids voor de alle hierboven genoemde vormen - met uitzondering

van traditioneel beleggen – de algemene term ‘duurzaam beleggen’.

1.2 BELEGGINGSINSTRUMENTEN, PRODUCTEN & ESG

INSTRUMENTEN EN PRODUCTEN

Het begrip beleggingsinstrument en -product wordt veelal door elkaar gehaald en gebruikt. Bij instrumenten kun je denken aan (individuele) aandelen, opties of obligaties. Met een product worden instrumenten bedoeld die bij elkaar zijn gezet, zoals in een fonds, mixfonds of ETF.

AANDELEN EN ESG

De gangbare manier voor het bepalen van de duurzaamheid van een aandeel, is door te kijken naar de ESG-score van het bedrijf, waarbij een hogere score als meer en een lagere als minder duurzaam wordt gezien.

ESG staat voor Environment (milieu), Social (mens en maatschappij) en Governance (goed bestuur). De score van ESG wordt bepaald door het identificeren van kansen en risico's voor de ondernemingen op de verschillende thema's. Het is dus geen indicator voor de (positieve dan wel negatieve) impact die organisaties hebben op hun omgeving.

Hoewel de benaming van ESG voor iedereen helder is, bestaat er geen vaste definitie voor wat ESG precies wel of niet inhoudt. ESG-scores worden vastgesteld door financiële research en analytische dienstverleners zoals Sustainalytics en MSCI, ieder met hun eigen methodiek en dus verschillende scores.

De belangrijkste standaard die er is voor het vaststellen van ESG-criteria en hoe ze te gebruiken bij investeringsbeslissingen, zijn de Principles for Responsible

Tabel 1 Voorbeelden van ESG-thema's.		
Milieu (E)	Sociaal (S)	Bestuur (G)
Klimaatverandering	Mensenrechten waaronder kinderarbeid	Onafhankelijk bestuur en verantwoording
Biodiversiteit	Werkstandaarden, inclusief de toeleveringsketen	Cyber- en databeveiliging
Ontbossing	Land- en inheemse rechten	Corruptie en omkoping
	Diversiteit, gelijkheid en inclusie	Bestuurlijke beloningen (inclusief ESG-gekoppelde prikkels)
		Belastingpraktijken

Figuur 1 Manieren om duurzaam te beleggen.					
Duurzaamheids- (ESG) thema's meenemen bij het selecteren van beleggingen			Verbeteren van duurzaamheidsprestaties van beleggingen		Maatschappelijke impact behalen
Uitsluiting	ESG-integratie: best-in-class	ESG-integratie: thema beleggen	Actief aandeelhouderschap: stemmen	Actief aandeelhouderschap: dialoog	Impact beleggen
Hier gaat het om sectoren, producten of gedrag dat de bank of fondsbeheerder dermate niet-duurzaam of controversieel vindt, waardoor deze bij voorbaat niet belegt in die sectoren.	Bij deze manier van integratie kiest de bank bedrijven die het beste presteren op ESG-criteria in hun sector. Er wordt niet belegd in de laagst scorende bedrijven op duurzaamheid in de betreffende sector.	Bij thema beleggen dragen de beleggingen bij aan een specifiek sociaal of milieu- gerelateerd thema, bijvoorbeeld lage CO ₂ uitstoot.	Als aandeelhouder kan de bank of fondsbeheerder zijn stemrecht inzetten om bedrijven aan te sporen tot een duurzamere manier van bedrijfsvoering of om specifieke duurzaamheidsthema's op de agenda te zetten.	Een bank of fondsbeheerder kan ook de dialoog aangaan met het bedrijf om bepaalde duurzaamheidsproblemen beter aan te pakken. Dit wordt 'engagement' genoemd.	Bij impact beleggen staat het behalen van maatschappelijk rendement voorop, met daarnaast een gezond financieel rendement: wat draagt deze investering bij aan een duurzame oplossing?

Methoden om duurzaam te beleggen. Eigen vertaling gebaseerd op afbeelding van: UNPRI. (2020, April). What is responsible investment?

Investment (PRI), die zijn vastgesteld door de gelijknamige organisatie. PRI's officiële benaming is UN PRI, als onderdeel van de Verenigde Naties. Welke duurzame thema's er voor de ESG-categorieën relevant zijn, kan per branche of sector verschillen. Ter illustratie vindt u in tabel 1 enkele thema's die onder ESG vallen.

AANDELENFONDSEN, ETF'S

Beleggen via fondsen in aandelen kan op een passieve of actieve manier.

Actief betekent dat de fondsmanager zelf een aantal aandelen selecteert voor de belegging. Die vormen samen een 'aandelenmandje', ofwel een zogenoemd **beleggingsfonds**. Hierbij kan de fondsbeheerder in meerdere of mindere mate rekening houden met duurzame (zoals ESG)-criteria bij de selectie van activa.

Passief beleggen betekent beleggen via een indexfonds of **Exchange-Traded Fund (ETF)**. De ETF is de laatste jaren sterk in opkomst. Deze twee vormen van passief beleggen lijken sterk op elkaar; zo volgen ze allebei een index, wat het mogelijk maakt om te beleggen in een brede selectie aandelen of obligaties.

Toch zijn er ook enkele belangrijke verschillen. Een ETF wordt verhandeld op de beurs, waardoor je het op elk moment van de dag kunt kopen en verkopen tegen de marktprijs.

Een (index)fonds daarentegen wordt vaak niet op de beurs verhandeld, maar via de fondsbeheerder. De waarde van een indexfonds wordt aan het einde van de dag vastgesteld, wat betekent dat je de waarde pas later kent en niet direct kunt handelen zoals bij een ETF.

ETF's hebben vaak lagere beheerkosten, omdat ze passief worden beheerd door een algoritme die automatisch instrumenten koopt en verkoopt en omdat ze direct op de beurs beschikbaar zijn. Wel komen er transactiekosten bij, afhankelijk van de broker. Indexfondsen hebben soms iets hogere beheerkosten. Daar staat tegenover dat je soms geen transactiekosten betaalt om in te stappen.

Bij passief beleggen is het vaak lastiger of helemaal niet vooraf vast te stellen in hoeverre er duurzaam wordt belegd, omdat er geen actieve selectie van activa plaatsvindt. Wel is het natuurlijk mogelijk om passief voor een bepaald duurzaam thema te kiezen, zoals een fonds dat zich richt op investeringen in schone energie.

Wilt u weten in hoeverre een fonds wel of niet duurzaam is, dan kunt u de zogenaamde SFDR-artikelen als eerste startpunt gebruiken (zie hoofdstuk 3.2, Sustainable Finance Disclosure Regulation).

DUURZAME OBLIGATIES

Obligaties zijn leningen die worden uitgegeven door bedrijven en overheden. Voor obligaties van overheden is het bepalen van duurzaamheid een stuk lastiger dan bij bedrijven.

Wanneer een belegger een obligatie koopt, leent hij of zij geld aan de uitgever van de obligatie. In ruil daarvoor ontvangt de belegger gedurende de looptijd van de obligatie rente. Aan het einde van de looptijd, op de vervaldatum, wordt het geleende bedrag volledig terugbetaald aan de belegger.

Bij obligaties is het beoordelen van duurzaamheid complexer dan bij aandelen, vooral bij overheidsobligaties. De duurzame impact van een overheid kan moeilijker te meten zijn, omdat overheidsactiviteiten vaak minder direct aan specifieke duurzame criteria zijn gekoppeld.

Bedrijfsobligaties zijn daarentegen eenvoudiger te toetsen op duurzaamheid, vooral als bedrijven rapporteren over hun ecologische en sociale prestaties. Veel financiële instellingen en duurzaamheidsbeoordelaars gebruiken ESG-criteria en bijhorende scores om obligaties te evalueren.

Naast bedrijfsobligaties zijn er ook zogeheten impact obligaties. In dat geval is de obligatie die door een bedrijf wordt uitgegeven, gekoppeld aan een specifiek impact doel, project of activiteit.

ALTERNATIEVE BELEGGINGEN

Alternatieve beleggingen kunnen goed dienen ter aanvulling op uw duurzame portefeuille. Denk bijvoorbeeld aan:

- Duurzaam vastgoed
- Fondsen die investeren in microkredieten
- Groenfondsen (Belastingvrij)
- Duurzame crowdfunding

DUURZAAM BELEGGEN BIJ EEN BANK OF ANDERE GROTE BELEGGER

Afhankelijk van of u zelf wilt beleggen (zogenoemd *execution-only* beleggen) of uw geld laat beleggen bij een vermogensbeheerder, kunt u een rekening openen bij een broker (alleen *execution-only* vanaf €0 en een klein bedrag per maand), bank (vaak zowel *execution-only* als vermogensbeheer vanaf een bepaald bedrag inleg), of andere vermogensbeheerder.

Iedere aanbieder heeft een eigen selectie van financiële producten die zij aanbieden aan klanten, inclusief in sommige gevallen (of juist uitsluitend) eigen producten binnen dit aanbod. Wilt u duurzaam beleggen, dan is het dus raadzaam u eerst te informeren over het betreffende productaanbod van de financiële instelling waar u een beleggersrekening wilt openen.

Ook hanteren verschillende aanbieders verschillende methoden van duurzaam beleggen binnen hun beheer van vermogen of producten. De manieren in figuur 1 past een bank of andere grote belegger toe voor de selectie van zijn beleggingen. De onderstaande manieren zijn gangbaar. Let er dus goed op of deze methoden worden toegepast bij de bank of andere grote beleggen die u kiest.

2. Duurzaam beleggen: feiten en cijfers

De mate waarin duurzaam wordt belegd, door zowel financiële instellingen als door particulieren, stijgt ieder jaar aanzienlijk. Ook groeit ieder jaar het totaal aantal Nederlandse huishoudens dat belegt. Begin vorig jaar waren er volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) 8,4 miljoen huishoudens, waarvan volgens de Autoriteit Financiële Markten (AFM) ongeveer een kwart van hun geld beleggen.

Volgens De Nederlandse Bank (DNB) hadden Nederlandse huishoudens eind 2024 een totaal effectenbezit van ruim € 190 miljard. Met name de waardeinstijgingen van deelname in beleggingsfondsen blijkt significant.¹

Onderzoek van de AFM wijst verder uit dat een derde van de beleggers zegt rekening te houden met een of meerdere, duurzame (of ESG-)aspecten. Bijna de helft wil dat hun adviseur of vermogensbeheerder hier rekening mee houdt. Particulieren geven aan dat met name positieve verandering de belangrijkste reden is dat zij duurzaam (willen) beleggen².

Hoewel in praktijk de naam van een product weinig zegt over de werkelijke impact ervan op mens- of milieu, blijkt deze bij de selectie ervan door particulieren toch de meest voorname rol te spelen (61%). Gevolgd door informatie op de website van het fonds of de onderneming (52%) en documentatie (prospectus, jaarverslag, duurzaamheidsrapportage, etc) (42%)².

¹ www.dnb.nl/algemeen-nieuws/statistiek/2024/beleggingen-huishoudens-naar-nieuwe-recordhoogte-in-derde-kwartaal-2024

² Consumentenmonitor-beleggers afm pag 37-42.

3. Relevante wet- en regelgeving

3.1 EU GREEN DEAL & TAXONOMIE

EU Green Deal

Het is niet altijd even duidelijk of een belegging wel echt een bijdrage levert aan een duurzamere wereld. Er kan zelfs sprake zijn van greenwashing, waarbij een financieel product duurzamer wordt voorgedaan dan het werkelijk is. Daarbij, wat voor de een duurzaam is, is dat voor de ander misschien niet.

EU Taxonomie

De EU taxonomie moet dit tegengaan: het is een classificatiesysteem dat de EU heeft ontwikkeld om te definiëren welke economische en bedrijfsactiviteiten als duurzaam kunnen worden beschouwd.

Het doel van de Taxonomie is dus om een gemeenschappelijk kader te bieden dat beleggers, bedrijven en beleidsmakers helpt bij het nemen van geïnformeerde beslissingen met betrekking tot duurzame investeringen. Ze moet zorgen voor een helder raamwerk voor duurzame investeringen en voor een uniforme definitie van duurzame beleggingen.

Met het classificatiesysteem van de taxonomie wordt aangegeven of een bedrijfsactiviteit duurzaam is, door te benoemen in hoeverre activiteiten in lijn zijn met de taxonomie. Kort door de bocht gezegd kunt u de taxonomie beschouwen als een toetsingskader voor duurzaamheid, voor zowel bedrijven als beleggingsproducten.

Hoe financiële producten zich verhouden tot de taxonomie, wordt vastgelegd onder de Sustainable Finance Disclosure Regulation.

3.2 SUSTAINABLE FINANCE DISCLOSURE REGULATION (SFDR)

De vorige editie van deze gids uit 2022, stond in het teken van de Sustainable Finance Disclosure Regulation.¹ De SFDR is sinds 2021 van kracht in de Europese Unie. Deze regels zijn ontworpen om beleggers beter te informeren over de duurzaamheid van financiële producten en om greenwashing – het ontbreken van een product als ‘groen’ – tegen te gaan.

Ontwikkeling van de SFDR

In 2023 zijn er een aantal belangrijke wijzigingen doorgevoerd aan de SFDR. Een van de belangrijkste is het verplicht gebruik van specifieke duurzaamheidsindicatoren door financiële instellingen: de Principal Adverse Impact Indicators (PAI). Deze indicatoren zijn bedoeld om beleggers meer inzicht te geven in de milieu- en sociale prestaties van de financiële producten waarin ze investeren.

Voorheen was de informatie vaak minder specifiek en moeilijker te vergelijken, maar met de nieuwe regels zijn aanbieders verplicht om meetbare en verifieerbare gegevens te verstrekken. De duurzaamheidsindicatoren kunnen betrekking hebben op verschillende thema's zoals CO2-uitstoot, biodiversiteit, arbeidsomstandigheden, diversiteit en inclusie en corporate governance.

Artikel 6, 8 en 9

Beleggingsproducten worden onder de SFDR ingedeeld in drie categorieën, artikel 6, artikel 8 en artikel 9-producten. Voor particulieren die duurzaam willen beleggen, zijn vooral producten onder artikel 8 en 9 van belang:

Artikel 6-producten zijn producten die GEEN duurzame investeringsdoelstellingen hebben en waar duurzaamheid geen rol speelt in het investeringsbesluit. Artikel 8-producten promoten milieukenmerken of sociale kenmerken, maar hebben geen duurzame beleggingsdoelstelling. Artikel 9-producten zijn producten met een expliciete duurzame beleggingsdoelstelling.

Financiële marktdeelnemers (lees: aanbieders van financiële producten) zijn onder de SFDR verplicht aan te geven onder welk artikel zij een product classificeren. Deze informatie is terug te vinden bij de documentatie van het fonds, meestal in de annex van de prospectus (let op: deze kan apart zijn gepubliceerd).

Welke classificatie of artikel een financieel product heeft gekregen, valt dus in de documentatie terug te zien. Specifiek staat dit vermeld in het zogenoemde Regulatory Technical Standard (RTS) template. In figuur 2 ziet u een voorbeeld van een dergelijk RTS template, waarin kenbaar wordt gemaakt tot welk artikel een product behoort.

Figuur 2 | RTS template voor SFDR artikel bepaling

Did this financial product have a sustainable investment objective? *[tick and fill in as relevant, the percentage figure represents sustainable investments]*

Article 9 funds ☒ **Yes** ☐ **No** Article 6 or 8 funds

☐ It made sustainable investments with an environmental objective: ____%	☐ It promoted Environmental/Social (E/S) characteristics and while it did not have as its objective a sustainable investment, it had a proportion of ____% of sustainable investments
☐ in economic activities that qualify as environmentally sustainable under the EU Taxonomy	☐ with an environmental objective in economic activities that qualify as environmentally sustainable under the EU Taxonomy
☐ in economic activities that do not qualify as environmentally sustainable under the EU Taxonomy	☐ with an environmental objective in economic activities that do not qualify as environmentally sustainable under the EU Taxonomy
☐ It made sustainable investments with a social objective: ____%	☐ with a social objective
	☐ It promoted E/S characteristics, but did not make any sustainable investments

Geen label maar startpunt

Vaak worden de SFDR-artikelen onterecht als label gebruikt voor het bepalen hoe duurzaam een financieel product is. Het lijkt eenvoudig om te zeggen dat artikel 6 producten vallen onder 'grijs' of 'traditioneel' beleggen. Artikel 8 producten worden regelmatig omschreven 'als lichtgroen' en artikel 9 producten als 'donkergroen'. Daar zijn de artikelen echter niet voor bedoeld en ook eigenlijk helemaal niet geschikt voor.

Ter illustratie: aan de ene kant kan een fonds aandelen bevatten van ondernemingen die een positieve impact maken op het thema biodiversiteit. Het fonds mag zich dus scharen onder artikel 9. Aan de andere kant kan het fonds aandelen of obligatie bevatten van fossiele bedrijven die zich bezighouden met gaswinning. Gas wordt (onder bepaalde voorwaarden) namelijk binnen de EU-taxonomie gezien als 'transitie-energie', en dus als duurzaam beschouwd. Veel mensen zullen echter de termen 'duurzaam' en 'gaswinning' niet met elkaar kunnen rijmen.

Bepalen hoe duurzaam een fonds is, blijft dus ook onder de SFDR sterk afhankelijk van persoonlijke

interpretatie. Het is daarom belangrijk dat u zelf scherp voor ogen heeft wat u wel en niet duurzaam acht en in hoeverre een product dat uw interesse heeft hierop aansluit.

Er zijn veel geluiden vanuit de financiële sector dat de SFDR onvoldoende duidelijkheid schept over wat wel en niet duurzaam is. Het goede nieuws is dat er voor eind 2025 een flinke herziening op de agenda staat, die hier mogelijk een oplossing voor biedt, of in ieder geval een flinke stap in de goede richting. Meer informatie hierover is echter nog niet officieel naar buiten gebracht.

3.3 MARKETS IN FINANCIAL INSTRUMENTS DIRECTIVE II (MIFID II)

MiFID II verplicht vermogensbeheerders en product-aanbieders om de duurzaamheidsvoorkeuren van klanten uit te vragen. Zo moeten zij vaststellen of de klant specifieke voorkeuren heeft op het gebied van duurzaamheid. Indien dit het geval is, wordt verder onderzocht welke specifieke duurzaamheidscriteria voor de klant van belang zijn.

Met deze voorkeuren wordt bedoeld of de klant wenst dat de belegde producten voldoen aan bepaalde duurzaamheidsnormen. Deze voorkeuren bepalen als het goed welke investeringsproducten de aanbieder aan de klant zal voorstellen. Wanneer een of meerdere van deze producten zijn geselecteerd, moeten de duurzaamheidsvoorkeuren worden meegenomen in de beleggingsbeslissingen die namens de klant worden genomen. Tot slot moet de klant geïnformeerd worden over hoe zijn of haar voorkeuren zijn verwerkt in zowel de voorgestelde producten, als in de uiteindelijke beleggingsactiviteiten.

Een flinke kanttekening hierbij is dat dit met name geldt voor klanten met een wat ruimere portemonnee die (persoonlijk) beleggingsadvies krijgen of hun kapitaal uit handen geven aan een vermogensbeheerder. Voor de grote groep klanten die zelf beleggen (execution-only), worstelen veel banken en brokers nog hoe ze deze voorkeuren kunnen, moeten of zelfs mogen meenemen bij de uiteindelijk selectie van instrumenten en producten.

3.4 CORPORATE SUSTAINABILITY REPORTING DIRECTIVE (CSRD)

De CSRD is onderdeel van de Europese Green Deal. Deze richtlijn vereist dat grote bedrijven binnenkort gaan rapporteren over de impact van hun activiteiten op mens en milieu.

Dubbele materialiteit

De CSRD is mede in het leven geroepen om bij te dragen aan de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs. Een belangrijk aspect van de CSRD is de dubbele materialiteit. Dit houdt in dat bedrijven niet alleen in kaart moeten brengen welke duurzaamheidsontwik-

kelingen mogelijk kunnen leiden tot risico's voor het bedrijf (denk aan grondstoffentekort en extreem weer), maar ook de impact van de bedrijfsactiviteiten op mensen en milieu (zoals mensenrechtenschendingen en negatieve impact op het klimaat).

Naast de traditionele financiële verslaglegging, worden dus ook duurzaamheidsprestaties integraal onderdeel van de bedrijfsrapportages. Een belangrijk aspect hierbij is dat bedrijven hun lange termijn doelstellingen met betrekking tot duurzaamheid moeten meten en rapporteren, waarbij ze laten zien hoe hun strategieën bijdragen aan milieudoelstellingen zoals vermindering van broeikasgasemissies.

Betrouwbaarheid en vindbaarheid

Een belangrijk aspect van de CSRD is dat de duurzaamheidsrapportages geverifieerd moeten worden door een externe accountant. Dit draagt bij aan de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie, vergelijkbaar met de manier waarop financiële informatie wordt geaudit.

Voor particuliere beleggers die duurzaam beleggen dus goed nieuws, omdat bij het mogelijk aankopen van aandelen deze informatie kunnen meenemen in hun overwegingen. Deze informatie is vindbaar in de jaarverslagen of aanvullende (jaar)rapportages van ondernemingen.

4. Ontwikkelingen en trends duurzaam sparen & beleggen

Voor een overzicht van de belangrijkste trends en ontwikkelingen, geven twee experts op het gebied van duurzame beleggingen hun visie op het onderwerp.

Interview met Vincent Triesschijn, ABN AMRO

Vincent Triesschijn is hoofd duurzaam beleggen bij ABN AMRO en houdt zich bezig met het integreren van duurzaamheid in beleggingsbeslissingen, engagement, duurzame investeringen voor klanten en de implementatie van duurzaamheid gerelateerde wet- en regelgeving. Voordat Vincent bij ABN AMRO in functie trad was hij achtereenvolgens werkzaam voor UBS, J.P. Morgan en Van Lanschot Kempen. Vincent behaalde zijn Masterdiploma duurzaamheid aan de Universiteit van Cambridge. Vincent is adviseur voor duurzame start-ups en helpt sociale ondernemingen in contact te komen met talentvolle academici.

“Ondanks tegenwind groeit impact beleggen harder dan ooit”

Welke trends ziet ABN AMRO momenteel in duurzaam beleggen onder particuliere klanten?

Duurzaam beleggen in Nederland is groter dan ooit. Bij particuliere klanten en met name bij jongere klanten is er hoge groei bij impact beleggen (beleggingen waarbij een specifiek duurzaam doel wordt gesteld dat ook meetbaar moet zijn). Al jaren bezoek ik de jaarlijkse conferentie van het wereldwijde netwerk van impactbeleggers, de ‘GIIN’. De eerste jaren was dat een klein clubje mensen in de financiële sector en was het onderwerp vooral hoe we impactbeleggen groter kunnen maken. Dit jaar waren er echter 1600 mensen en werd een rapport onthuld dat de markt voor impactbeleggen inmiddels 1.5 biljoen Amerikaanse dollars groot is. De grootste uitdaging is dan ook of

er wel voldoende impact beleggingsmogelijkheden zijn om aan al deze vraag te voldoen. Ook omdat grote pensioenfondsen, zoals het Nederlandse ABP, miljarden in impactbeleggingen willen steken. Daarnaast is er een risico van ‘greenwashing’ of ‘impactwashing’, waarbij beleggingen duurzamer gepresenteerd worden dan zij eigenlijk zijn. Vandaar dat wij de impact beleggingsfondsen die wij selecteren voor onze klanten goed monitoren en transparant zijn over de beleggingen van klanten en de impact van de bedrijven of fondsen in de portefeuille. Gelukkig zijn er steeds meer beleggingsmogelijkheden en uiteindelijk is het natuurlijk goed nieuws dat deze markt zo in opkomst is. Media, zoals het FD, schrijven steeds meer over impactbeleggen waardoor er ook meer bekendheid komt bij een groter publiek.

Daarnaast is er soms ook verandering in voorkeuren bij particuliere klanten waarneembaar. De meeste klanten beleggen om een goed financieel beleggingsresultaat te behalen én hebben daarnaast duurzaamheidsvoorkeuren. Op het moment dat financiële resultaten op de korte-termijn tegenvallen zijn er klanten die hun duurzaamheidsvoorkeuren aanpassen om rendementen op de korte-termijn te maximaliseren. Dit is echter een zeer kleine groep klanten, aangezien de meeste klanten op de lange-termijn beleggen. Als bank adviseren we altijd om zowel financiële als niet-financiële overwegingen mee te nemen bij beleggingsbeslissingen en niet in isolatie naar deze onderwerpen te kijken.

Hoe hebben klantvoorkeuren en -verwachtingen zich in de

afgelopen jaren ontwikkeld op het gebied van duurzaamheid?

We komen uit een omgeving waarin duurzaam beleggen niet gereguleerd was. Dat is de afgelopen jaren met een snel tempo veranderd. Inmiddels is er Europese wetgeving die banken en vermogensbeheerders verplicht om duurzaamheidsvoorkeuren van klanten uit te vragen en transparant te rapporteren over de prestaties op gebied van duurzaamheid. Daarmee zijn ook de definities die gebruikt worden meer gestandaardiseerd. Omdat we als onderdeel van de Mifid (‘Markets in Financial Instruments Directive’) uitvraag doen naar duurzaamheidsvoorkeuren bij alle vermogensbeheer klanten en klanten die wij adviseren, krijgen we een steeds beter beeld van de specifieke voorkeuren en verwachtingen van klanten als het gaat om duurzaamheid.

Wat duidelijk wordt op basis van de klantvoorkeuren is dat sommige klanten graag willen beleggen voor financieel gewin én duurzame doelen willen bereiken. Dit zijn de klanten die voor impactbeleggen kiezen. Andere klanten hebben minder expliciete duurzame doelen maar willen duurzaamheidsrisico’s wel minimaliseren. Dit zijn de klanten die voor de ‘ESG Gevorderden’ kiezen. Er zijn ook klanten die duurzaamheid minder belangrijk vinden, maar wel willen dat duurzaamheidsrisico wordt meegewogen in beslissingen als dit financieel aantoonbaar is. Deze klanten kiezen veelal voor ‘Starters’, bedrijven die zich

voorbereiden om (deels) duurzamer te worden maar dat nog niet zijn. Er zijn ook klanten die initieel geen ESG willen. Echter als zij horen dat duurzaamheidsrisico’s ook financiële risico’s zijn willen ze toch meestal dat wij dit meenemen in het mandaat.

Hoe ervaart ABN AMRO de huidige SFDR-regelgeving, zowel intern als vanuit het perspectief van de klant?

En het is logisch dat klanten verwachten dat ze meer inzicht krijgen in de duurzaamheid van beleggingen. Temeer omdat ze ook expliciet zijn over hun voorkeuren en verwachtingen. De Sustainable Finance Disclosure Regulation (‘SFDR’) en de daaruit voortvloeiende transparantie van duurzaamheidsinformatie voor beleggers is daarom een goede ontwikkeling. De SFDR is de drijfveer achter de verbeterde informatie van aanbieders van beleggingen over de duurzaamheid van de beleggingen. Dit stelt beleggers in staat om op basis van betere en vergelijkbare informatie beleggingsbeslissingen te nemen. Die informatie is niet alleen van groot belang voor klanten, maar ook voor de ontwikkelingen van de markt voor duurzame beleggingen. Tegelijkertijd is die informatie voor particuliere beleggers niet altijd makkelijk te begrijpen. We doen daarom ons best om onze klanten ook te voorzien van informatie via onze website en via reguliere klantcommunicatie.

De implementatie van de SFDR is voor ons, net als voor veel andere

banken, een ingewikkelde klus geweest, maar heeft ons ook waardevolle inzichten gegeven en ons in de gelegenheid gesteld stil te staan bij onze drijfveren en overwegingen die ten grondslag liggen aan ons productaanbod. Ook blijven we leren van nieuwe rapporten en bevindingen van toezichthouders, waarin weer duidelijker richting wordt gegeven aan de verwachtingen voor duurzaamheidsinformatie. Zoals de ESMA ‘Fund Name Guidelines’, die nuttige inzichten heeft gegeven die we meenemen in de ontwikkelingen van ons aanbod.

De verwachtingen rondom de duurzaamheid in beleggingsproducten en diensten zijn nog volop in beweging. Dit maakt het ook ingewikkeld voor ons als bank. Want hoewel we volop ontwikkelingen verwachten op het gebied van regelgeving, bijvoorbeeld met de geplande herziening van de SFDR, is de marktbrede implementatie van de SFDR tegelijkertijd nog niet volwassen. Zo blijven we als een van de lastigste uitdagingen zien dat, hoewel de beschikbaarheid en kwaliteit toe blijft nemen, het verkrijgen van goede en betrouwbare data nog steeds niet makkelijk is en daardoor, met name, concrete getallen in sommige gevallen summier blijven.

Welke uitdagingen of kansen komen voort uit de SFDR in de context van particuliere beleggers?

Het is een enorme uitdaging om beleggingen te vinden die impactvol zijn én bij de risicoverwachting

van onze klanten passen. De lat is écht een stuk hoger komen te liggen de afgelopen jaren omdat klanten meer expliciet zijn over hun verwachtingen. Gelukkig zijn er steeds meer impact beleggingen waar we uit kunnen kiezen en hebben we ook steeds meer duurzaamheidsdata tot onze beschikking. Veel data is nog niet beschikbaar, gedateerd, incompleet en soms zelfs incorrect. Wat daarbij helpt is de Europese Corporate Sustainability Reporting Disclosure, de 'CSRD'. Steeds meer bedrijven moeten rapporteren over hun duurzaamheidsrisico's en in welke mate zij het milieu beïnvloeden, bijvoorbeeld door de uitstoot van broeikasgassen en watergebruik. Deze informatie kunnen wij goed gebruiken in de rapportages naar beleggers en helpt ons ook om beleggingen te selecteren die passend zijn vanuit de duurzaamheidsvoorkeuren die we bij klanten uitgevraagd hebben. Maar het blijft nog uitdagend op dit moment omdat CSRD nog niet volledig geïmplementeerd is, maar wij al wel met de rapportageverplichtingen te maken hebben.

Een positieve ontwikkeling is dat er een meer gelijk speelveld is in Europa. Het is voor onze klanten makkelijker om duurzame beleggingsdiensten te vergelijken omdat de definities meer geharmoniseerd zijn en er meer transparantie is. Daarnaast is er bij bedrijven, fondsbeheerders en beleggers écht veel meer aandacht voor duurzaamheid. Sommige marktpartijen klagen over de vele regels op gebied van duurzaamheid, maar dat is ook een signaal

dat er dingen veranderen. En dat is broodnodig.

Welke thema's (bijvoorbeeld klimaat, biodiversiteit, sociale gelijkheid) spreken particuliere klanten het meest aan binnen duurzaam beleggen?

Naast de Mifid duurzaamheid uitvraag doen we ook veel onderzoek onder klanten naar de duurzaamheidsonderwerpen die klanten aanspreken. Met meer dan 5 miljoen klanten hebben we ook een variëteit aan onderwerpen die klanten belangrijk vinden. Gezondheid, armoede, klimaat en biodiversiteit zijn bijvoorbeeld veelgenoemde onderwerpen, vooral in relatie tot ontwikkelingslanden. Daarnaast worden er onderwerpen genoemd die meer specifiek zijn voor ontwikkelde landen, zoals betaalbare woningen. Eigenlijk komen alle onderwerpen zoals deze gedefinieerd zijn in de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties, de 'SDGs', aan bod. Dit is een raamwerk dat wereldwijd erkend wordt en daarom goed aansluit op de beleggingsportefeuilles met beleggingen overal ter wereld.

Vandaar dat we besloten hebben om ons op alle SDGs te richten en dit raamwerk van de Verenigde Naties te gebruiken. Op basis van de duurzame doelen selecteren we beleggingen, bepalen we welke veranderingen we willen bereiken en stellen we concrete 'impact doelen'. Een veel voorkomend voorbeeld is het reduceren van broeikasgassen, het vergroten van groene omzet of investeringen of

het verbeteren van condities in de aanvoerketen van het bedrijf. Bij elk bedrijf zijn er wel aandachtspunten, zelfs als ze in de basis inzetten op duurzame bedrijfsvoering.

Welke ontwikkelingen verwacht ABN AMRO op het gebied van duurzaam beleggen de komende jaren?

Duurzaam beleggen blijft een markt in ontwikkeling als het gaat om regelgeving, maar ook qua duurzaamheidsvoorkeuren bij klanten. Ondanks aandacht voor duurzaamheid blijft financieel rendement bovenaan staan bij de meeste klanten. Het is voor ons als bank dus belangrijk om zowel de financiële voorkeuren als de duurzaamheidsvoorkeuren in acht te nemen. De beleggingsresultaten van ESG en impactbeleggen zullen dus een belangrijke factor zijn in de ontwikkelingen de komende jaren. En het blijft voor ons belangrijk om transparant te zijn en verwachtingen van klanten goed te managen.

We verwachten steeds meer vraag en aanbod als het gaat om impactbeleggen. Het feit dat ook pensioenfondsen en verzekeraars actief zijn op deze markt zal voor verdere groei en mogelijkheden gaan zorgen. Daarnaast zijn er ook steeds meer maatschappelijke uitdagingen, dus ook het palet aan duurzaamheidsthema's zal verder groeien. Er is een duidelijke rol voor de financiële sector en die zal alleen maar groter worden wat ons betreft.

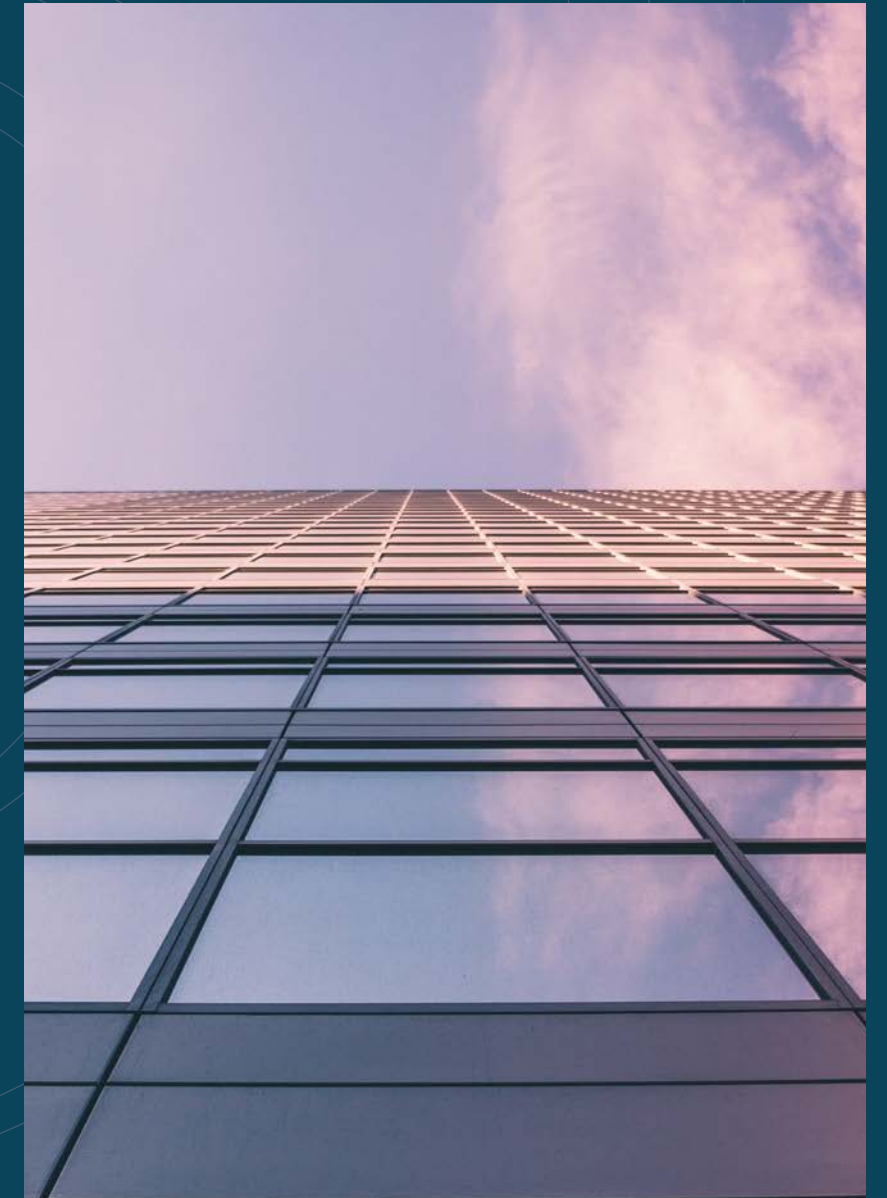
'Last but not least' zien we dat onze jongere klanten in toenemende mate interesse tonen in impactbeleggen. Waar sommige oudere klanten langzaam beleggingsportefeuilles aanpassen op basis van hun duurzaamheidsvoorkeuren zien we dat jongere klanten vaak vanaf het begin kiezen voor impactbeleggen. Omdat onze jongere klanten ouder en steeds welvarender worden zal dat ook leiden tot een groei in duurzaam beleggen.

Zijn er nieuwe producten of initiatieven in ontwikkeling om in te spelen op de groeiende vraag naar thematisch impactbeleggen?

Met ons impactmandaat zijn we goed gepositioneerd als het gaat om de groei van impactbeleggen. In dit mandaat zitten zowel publieke (vaak beursgenoteerde) als private (niet beursgenoteerde) beleggingen. Omdat sommige klanten hun allocatie naar private beleggingen willen vergroten zullen wij, voor klanten waarbij dit financieel passend is, additionele mogelijkheden bieden om naar ESG en impact fondsen te beleggen in bijvoorbeeld private equity en private debt. Daarnaast zullen we steeds meer impactfondsen toevoegen aan ons belegbare universum en zal de keuze en diversificatie steeds groter worden. Mede hierdoor zullen impactbeleggingen steeds meer mainstream worden.

Over ABN AMRO

Duurzaam Beleggen binnen ABN AMRO groeide met meer dan 20% per jaar sinds 2015. In 2020 en 2021 won ABN AMRO prijzen voor 'Beste aanbieder duurzame beleggingsdiensten', in 2022 en 2023 prijzen voor 'Beste aanbieder impact beleggen' en in 2024 de Europese PWM, FT The Banker en 'WealthBriefing' Awards voor beste bank impact beleggen in Europa.

Interview met Hadewych Kuiper, Triodos Bank

Hadewych Kuiper is sinds februari 2022 Managing Director van Triodos Investment Management B.V., een volledige dochteronderneming van Triodos Bank N.V. In deze functie houdt zij toezicht op de beleggingsactiviteiten van de organisatie. Zij trad in 2013 in dienst bij Triodos Investment Management als Commercieel Directeur.

Voordat ze bij Triodos Investment Management in dienst trad, werkte Hadewych Kuiper vanaf 2008 bij Triodos Bank, waar ze leiding gaf aan de afdeling International Marketing & Corporate Communications. Ze heeft ook meer dan tien jaar ervaring als marktstrategieconsultant in de sectoren financiële dienstverlening, telecommunicatie en media. Sinds 2020 is Hadewych bestuurslid van de Netherlands Advisory Board on Impact Investing.

“Steeds meer particuliere beleggers kiezen voor beleggingen die voldoen aan duurzaamheidsvereisten, waarbij er een toenemende vraag is naar transparantie. Beleggers willen terecht een duidelijk beeld hebben van waar ze nu precies in beleggen.”

Welke trends ziet Triodos IM momenteel in duurzaam sparen en beleggen onder particuliere klanten?

De populariteit van duurzaam sparen en beleggen blijft groeien. Naast het streven naar financieel rendement, willen steeds meer

particuliere beleggers en spaarders ook een positieve sociale of milieu-impact realiseren met hun investeringen of hun spaargeld. Dit zien we ook terug in de toename van het aantal spaar- en beleggingsproducten met een duurzaam karakter, van lichtgroen tot donkergroen. Daarnaast zien we

een verschuiving van 'duurzaam beleggen' naar 'impactbeleggen', waarbij particulieren niet alleen kijken naar rendement, maar ook naar de werkelijke impact die hun beleggingen hebben op de wereld. Over het algemeen zien we dat duurzaam sparen en beleggen niet langer een niche is, maar een

mainstream keuze voor steeds meer particuliere klanten die willen bijdragen aan een duurzamere toekomst.

Hoe hebben klantvoorkeuren en -verwachtingen zich in de afgelopen jaren ontwikkeld op het gebied van duurzaamheid?

Steeds meer particuliere beleggers kiezen voor beleggingen die voldoen aan duurzaamheidsvereisten, bijvoorbeeld ESG beleggen of impact beleggen. Wat natuurlijk een enorm positieve ontwikkeling is. Daarmee gepaard gaat een toenemende vraag naar transparantie. Beleggers willen terecht een duidelijk beeld hebben van waar ze nu precies in beleggen. Hier wordt voor een belangrijk deel in voorzien door de striktere regelgeving rondom duurzaam beleggen, zoals de SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation) en de EU Taxonomy. De regelgeving vereist dat financiële instellingen meer informatie verstrekken over de duurzaamheid van hun beleggingsproducten. Dit helpt particuliere beleggers om bewuster en beter geïnformeerd duurzame keuzes te maken.

Hoe ervaart Triodos IM de huidige SFDR-regelgeving, zowel intern als vanuit het perspectief van de klant?

Hoewel we de SFDR-regelgeving absoluut verwelkomen, zijn er wel kritische noten ook te plaatsen bij hoe de regelgeving is opgezet. De SFDR werd geïntroduceerd om de transparantie te vergroten in hoe duurzaamheidsrisico's en

-kansen worden geïntegreerd in investeringsbeslissingen. En dit is precies waar de ontwerpfout ligt. De regelgeving is zo ontworpen dat de bewijslast bij de duurzame beleggingsproducten ligt. Ze moeten over processen, gegevens en rapportage beschikken om hun 'groene' claims waar te maken. Er is echter geen rapportage vereist als een beleggingsproduct niet het stempel 'duurzaam' draagt. Beleggers in deze producten hebben dus geen flauw idee wat hun geld 'teweegbrengt' afgezien van het financiële rendement. Interessant genoeg zijn het juist deze beleggingsproducten die de meeste schade aanrichten en waar de broodnodige transitie vandaan zou moeten komen. Dat is het tegenovergestelde van wat we nodig hebben. Het is als een wereld waar een pakje sigaretten geen gezondheidswaarschuwing heeft en een appel een hele bijsluiter vereist met de positieve en negatieve effecten. Het zou mooi zijn als de wetgever alle fondsen zou verplichten transparant te zijn. Dat zou eerlijk zijn en beleggers zouden een veel beter beeld krijgen van waarin ze beleggen.

Welke uitdagingen of kansen komen voort uit de SFDR in de context van particuliere beleggers?

De SFDR biedt zowel uitdagingen als kansen voor particuliere beleggers. De regelgeving verhoogt de transparantie, maar de informatie is niet altijd eenvoudig, wat uitdagend kan zijn voor beleggers die minder bekend zijn met duurzaam beleggen. Dat gezegd hebbende,

de regelgeving biedt wel de mogelijkheid om beter geïnformeerde keuzes te maken. Echter zoals al eerder gezegd, die keuzes zouden nog beter en makkelijker te nemen zijn als de regelgeving zich verder zou uitbreiden en ook niet-duurzame fondsen moeten rapporteren over de positieve en negatieve impact van hun beleggingskeuzes.

Welke thema's (bijvoorbeeld klimaat, biodiversiteit, sociale gelijkheid) spreken particuliere klanten het meest aan binnen duurzaam beleggen?

Klimaatverandering is en blijft een van de meest prominente thema's voor particuliere beleggers die gericht zijn op duurzaamheid. Veel beleggers willen niet meer beleggen in fossiele brandstoffen en kiezen in plaats daarvan voor hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en klimaatvriendelijke technologieën. Dit zien we ook wel geregeld gecombineerd met interesse in beleggingen die bijdragen aan een circulaire economie. Daarnaast zien we duidelijk een toegenomen interesse voor biodiversiteit en natuurbehoud. Tot slot is ook het thema sociale ongelijkheid er eentje die de aandacht van veel beleggers heeft, helemaal in de context van de wereldwijd toenemende polarisatie. Dit kan variëren van beleggen in financiële inclusie in opkomende markten of social impact bonds die zich onder andere richten op sociale woningbouw, toegankelijke gezondheidszorg, evenwichtige economische groei, tot beleggen in bedrijven die een nadrukkelijke focus hebben op zaken als

gendergelijkheid, arbeidsomstandigheden, eerlijke beloning en het verbeteren van levensstandaarden.

Welke mogelijkheden biedt Triodos IM klanten die gericht willen beleggen in specifieke thema's zoals biodiversiteit of de energietransitie?

Triodos IM beheert zo'n 20 verschillende fondsen die allen een positieve bijdrage leveren aan mens, milieu en maatschappij. Onze impactfondsen beleggen zowel in aandelen en obligaties van beursgenoteerde bedrijven die een bijdrage leveren aan onze 5 transitithema's (energie, grondstoffen, voeding, welzijn en maatschappij), als in niet-beursgenoteerde duurzame bedrijven en projecten, microfinancieringsinstellingen en MKB-banken in opkomende markten, innovatieve duurzame energieoplossingen of biologische boeren. Denk bijvoorbeeld aan Triodos Future Generations Fund, een fonds dat investeert in beursgenoteerde bedrijven die direct bijdragen aan het welzijn en de ontwikkeling van kinderen. Of Triodos Groenfonds, het grootste groenfonds van Nederland en al meer dan 25 jaar een pionier in groenbeleggen. Het fonds financiert meer dan 200 projecten in lokale schone energie, duurzaam bouwen en biologische landbouw in Nederland. Ook draagt het bij aan de energietransitie in opkomende landen.

Welke ontwikkelingen verwacht Triodos IM op het gebied van duurzaam sparen en beleggen de komende jaren?

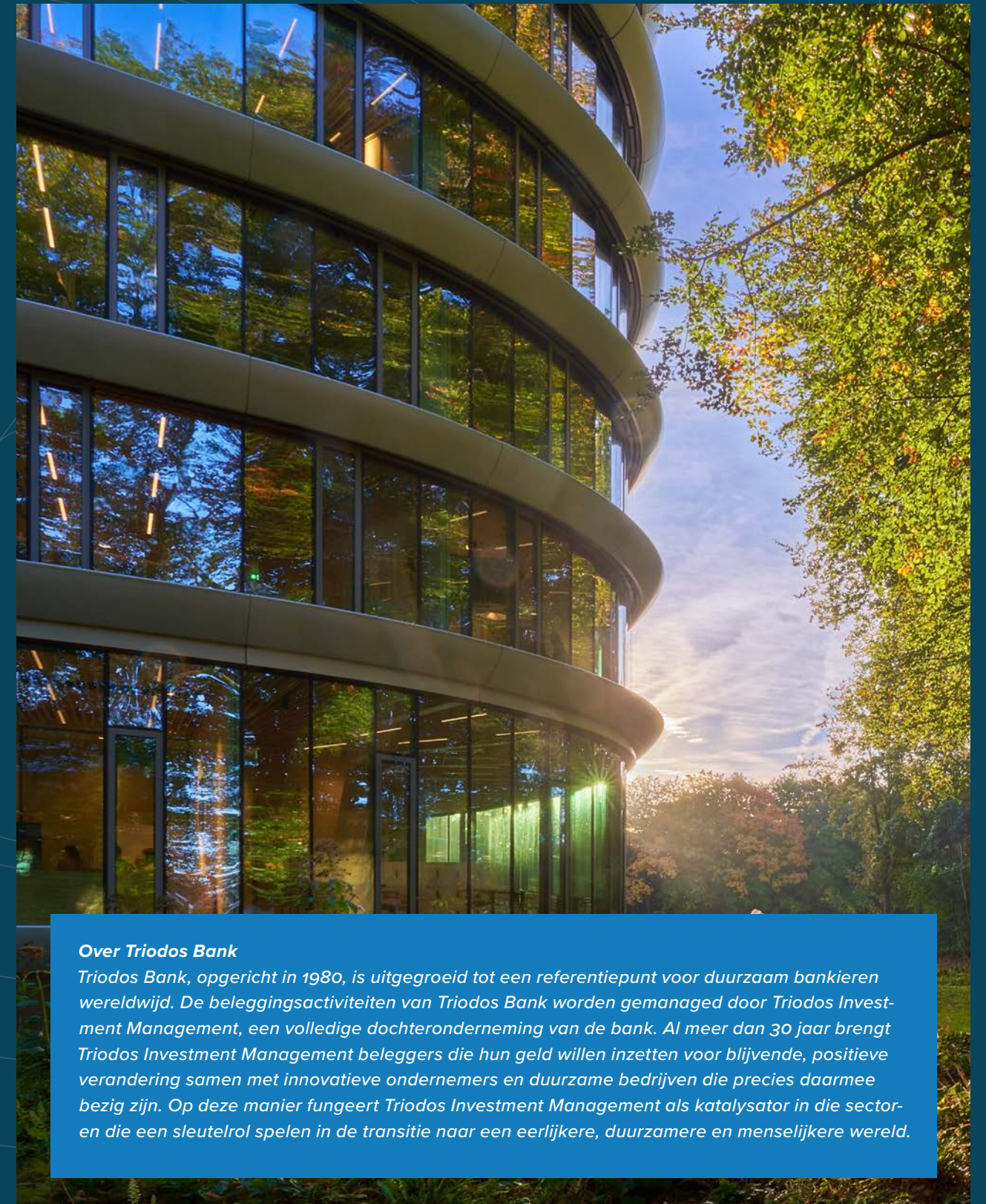
We verwachten dat de markt voor duurzaam sparen en beleggen zich de komende jaren positief zal blijven ontwikkelen. Deze ontwikkelingen worden gedreven door verdere regelgeving maar vooral ook doordat steeds meer beleggers en spaarders zich bewust zijn van de impact die zij met hun geld willen realiseren.

Het ligt in de lijn der verwachting dat de regelgeving rondom duurzaam beleggen verder zal worden versterkt en verfijnd, zowel op Europees als Internationaal niveau. Dit kan leiden tot strengere rapportagevereisten over duurzaamheidsprestaties en wettelijke verplichtingen voor bedrijven om rekening te houden met klimaatrisico's en om hun klimaatimpact te verantwoorden.

Zijn er nieuwe producten of initiatieven in ontwikkeling om in te spelen op de groeiende vraag naar thematisch impactbeleggen?

Een belangrijk uitgangspunt voor ons bij productontwikkeling is kijken naar welke wereldwijde uitdagingen om oplossingen vragen en hoe beleggers daar een positieve bijdrage aan kunnen leveren. Op die manier zorgen we ervoor dat kapitaal gericht naar de meest urgente uitdagingen kunnen laten stromen. Een belangrijk aandachtspunt in de komende jaren zal voor ons het thema biodiversiteit zijn. Klimaatverandering heeft een enorme impact, maar de volgende golf die op ons afkomt is het snelle verlies van biodiversiteit. We staan wat dat betreft duidelijk voor een omslagpunt. Invester-

ders kunnen ook hier echt een verschil maken. Triodos Bank en Triodos IM hebben toegezegd om in 2030 ten minste EUR 500 miljoen te investeren in op de natuur gebaseerde oplossingen, als onderdeel van onze biodiversiteitsdoelstellingen. Dit omvat aandachtsgebieden als bodemherstel in de landbouw en natuurherstel, maar ook het opzetten van nieuwe ecosystemen in stedelijke gebieden. Bij Triodos IM zijn we volop bezig met het verkennen van de mogelijkheden voor een nature-based solutions (NBS) fonds. Hiermee willen we biodiversiteit behouden en versterken.

Over Triodos Bank

Triodos Bank, opgericht in 1980, is uitgegroeid tot een referentiepunt voor duurzaam bankieren wereldwijd. De beleggingsactiviteiten van Triodos Bank worden gemanaged door Triodos Investment Management, een volledige dochteronderneming van de bank. Al meer dan 30 jaar brengt Triodos Investment Management beleggers die hun geld willen inzetten voor blijvende, positieve verandering samen met innovatieve ondernemers en duurzame bedrijven die precies daarmee bezig zijn. Op deze manier fungeert Triodos Investment Management als katalysator in die sector en die een sleutelrol spelen in de transitie naar een eerlijkere, duurzamere en menselijkere wereld.

5. Overzicht duurzame fondsen

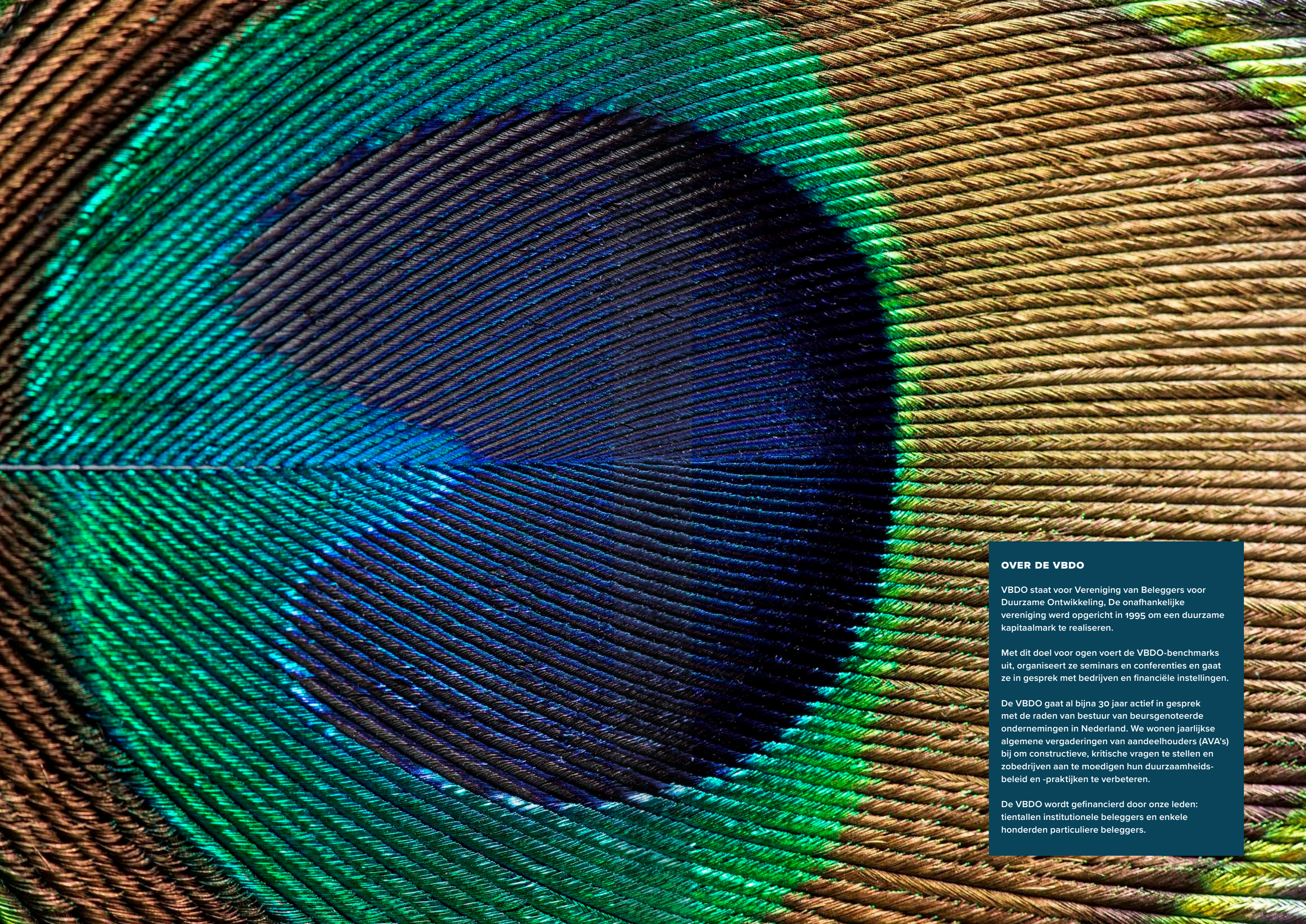
Hieronder staan enkele voorbeelden van fondsen die zich classificeren als artikel 8 of 9 en in mindere of meerdere mate beschouwd kunnen worden als duurzaam, afhankelijk van uw persoonlijke visie op duurzaam beleggen.

Fondsnaam	Beschrijving	SFDR-classificatie
ABN AMRO Parnassus US Sustainable Equities	Belegt in Amerikaanse bedrijven met sterke ESG-prestaties, gericht op duurzame groei.	Artikel 8
ABN AMRO EdenTree European Sustainable Equities	Richt zich op Europese ondernemingen die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan.	Artikel 8
ABN AMRO Liontrust European Sustainable Equities	Investeert in Europese bedrijven die bijdragen aan een duurzame toekomst.	Artikel 8
ABN AMRO Global Sustainable Equities	Wereldwijd fonds dat belegt in ondernemingen met een positieve impact op milieu en maatschappij.	Artikel 8
ABN AMRO Aegon Global Impact Equities	Focus op bedrijven die bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.	Artikel 9
ABN AMRO Candriam European Sustainable Equities	Belegt in Europese bedrijven met sterke ESG-profielen en duurzame bedrijfsmodellen.	Artikel 8
ABN AMRO Boston Common US Sustainable Equities	Richt zich op Amerikaanse bedrijven die duurzaamheid integreren in hun bedrijfsvoering.	Artikel 8
ABN AMRO Candriam Emerging Markets Sustainable Bonds	Investeert in duurzame obligaties uit opkomende markten met aandacht voor ESG-criteria.	Artikel 8
ABN AMRO Euro Sustainable Aggregate Bonds	Belegt in Europese duurzame obligaties met een brede spreiding over sectoren.	Artikel 9
ABN AMRO Symbiotics Emerging Markets Impact Debt	Focus op impactvolle leningen in opkomende markten, gericht op positieve sociale en milieueffecten.	Artikel 9
ABN AMRO Candriam Sustainable Treasury	Geldmarktfonds dat belegt in duurzame kortlopende schuldtitels met een laag risico.	Artikel 8

Fondsnaam	Beschrijving	SFDR-classificatie
Triodos Groenfonds	Investeert in duurzame energie, biologische landbouw en natuurontwikkeling.	Artikel 9
Triodos Fair Share Fund	Belegt in microfinancieringsinstellingen die ondernemerschap in ontwikkelingslanden stimuleren.	Artikel 9
Triodos Energy Transition Europe Fund	Belegt in Europese bedrijven die de energietransitie stimuleren, zoals bedrijven die betrokken zijn bij windmolenparken, zonne-energie en batterijopslag.	Artikel 9
Triodos Global Equities Impact Fund	Wereldwijd aandelenfonds dat investeert in bedrijven met een positieve impact op milieu en maatschappij.	Artikel 9
Triodos Pioneer Impact Fund	Belegt in aandelen van kleine en middelgrote beursgenoteerde bedrijven die koplopers zijn in het bieden van duurzame oplossingen voor bijvoorbeeld biologische voeding, landbouw en mobiliteit	Artikel 9
Triodos Future Generations Fund	Belegt 100% in aandelen van bedrijven die direct bijdragen aan het welzijn en de ontwikkeling van kinderen	Artikel 9
Triodos Impact Mixed Fund - Defensive	Mixfonds met een defensief profiel, belegt in duurzame aandelen en obligaties.	Artikel 9
Triodos Impact Mixed Fund - Neutral	Mixfonds met een neutraal profiel, combineert duurzame aandelen en obligaties.	Artikel 9
Triodos Impact Mixed Fund - Offensive	Mixfonds met een offensief profiel, gericht op duurzame aandelen en obligaties.	Artikel 9
Triodos Euro Bond Impact Fund	Belegt in obligaties van vooruitstrevende groene bedrijven en democratische overheden.	Artikel 9
Triodos Multi Impact Fund	Fund-of-funds dat zowel belegt in groene energie, als in duurzame landbouw, biologische voeding en microfinanciering in ontwikkelingslanden.	Artikel 9

OVER DE VBDO

VBDO staat voor Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling, De onafhankelijke vereniging werd opgericht in 1995 om een duurzame kapitaalmarkt te realiseren.

Met dit doel voor ogen voert de VBDO-benchmarks uit, organiseert ze seminars en conferenties en gaat ze in gesprek met bedrijven en financiële instellingen.

De VBDO gaat al bijna 30 jaar actief in gesprek met de raden van bestuur van beursgenoteerde ondernemingen in Nederland. We wonen jaarlijkse algemene vergaderingen van aandeelhouders (AVA's) bij om constructieve, kritische vragen te stellen en zобedrijven aan te moedigen hun duurzaamheidsbeleid en -praktijken te verbeteren.

De VBDO wordt gefinancierd door onze leden: tientallen institutionele beleggers en enkele honderden particuliere beleggers.

Colofon

Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO)
Pieterstraat 11, 3512 JT Utrecht
+31 (0) 30 234 00 31 | info@vbdo.nl